

ZGORNJI OTOK

1326 - PRVA OMEMBA ZGORNJEGA OTOKA V PISNIH VIRHI

Werd [. . . von Werd . . .] 1326-02-02 (Listina ARS ZL; CKSL; MHDC IX, št. 6)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Werd [. . . ze Werd . . .] 1326-07-25 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Mošenjska linija otoških vitezov. Otoški gospodje izhajajo iz rodu Poschev s Kamna. Na začetku 14. stoletja se je Vid preselil na dvor v Poljče. Njegova sinova iz prvega zakona (1) sta se leta 1326 (2) še imenovala po Poljčah, leta 1331 (3) sta se že imenovala po Otoku. Jurij je živel na Spodnjem (4) in Nikolaj na Zgornjem Otoku (5). Sredi stoletja se Nikolaj imenuje tudi po Mošnjah (6). Njegov (morda starejši) sin Hans se je spet imenoval po Otoku (7). Drugi sin Herman je imel leta 1368 (8) v posesti dvor na Zgornjem Otoku, leta 1379 (9) pa mu je grof Friderik Ortenburški za zvesto vojaško službo podelil v fevd tudi dvor in mlin v Mošnjah. Na začetku 14. stoletja je živel še en Hans Otoški (Werder), ki je sopečatil lepo število ortenburških listin in se po načinu pečatenja zdi, da je bil grofov uradnik v Radovljici in je imel to službo tudi pod Celjani (10), sodnik ni bil (11). Del rodbine je na začetku 15. stoletja že bival v Ljubljani. Tomaž Werder je bil leta 1414 (12) meščan, 1423 (13) pa mestni sodnik v Ljubljani.

(1) O Poljških s Kamna prim. DZR 4 in 5.

(2) List. 1326, februar 2, s. l., orig. perg. v ARS Rep. III. 50.

(3) List. 1331, april 21, s. l., orig. perg. v ARS Rep. III. 66.

(4) List. 1343, oktober 19, s. l., orig. perg. v ARS Rep. XIV. 50. Glede na navedbe, da je Jurij živel na Sp. Otoku in da je rod imel še en dvor na Zg. Otoku (Glej v nadalj.!) in da se Nikolaj imenuje po Otoku (von Werd), je logično, da je živel na Zgornjem Otoku.

(5) Darovnica iz leta 1350, ko je Nikolaj iz Mošenj prodal Marijini bratovščini v Kranju Blatnikovo kmetijo v Sebenjah. Ohranjen je le Komatarjev prepis, zbirka v ARS.

(6) List. 1384, maj 1, s. l., orig. perg. v ARS ZL.

(7) List 1368, julij 4, s. l., orig. perg. v ARS Me 375.

(9) List. 1379, maj 9, s. l., orig. perg. v HHStAW, mikrofilm v ARS 8-D3.

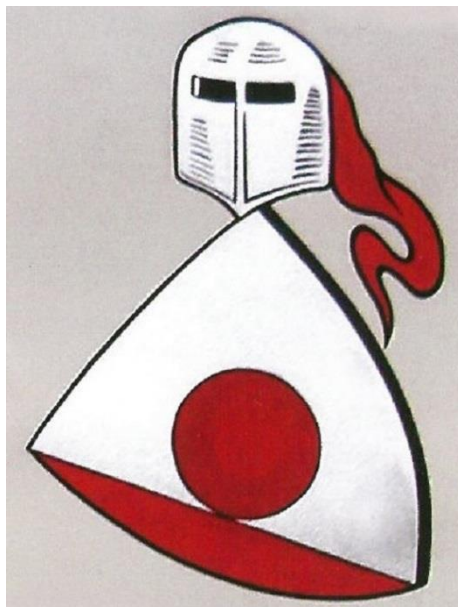
(10) Prim. list. 1412, oktober 2, s. l., orig. perg. v ARS Rep. III. 356; List. 1426, maj 16, s. l., orig. perg. v ARS ZL.

(11) List. 1415, avgust 24, s. l., orig. perg. v ARS ZL. Med pričami je radovljiški sodnik Mihael Glökk.

(12) List. 1414, junij 8, s. l., orig. perg. v HHStAW, obj. GZL II/60.

(13) List. 1423, junij 20, s. l., orig. perg. v ARS ZL (pošk.), obj. GZL II/75.

Vir: Linhartovi listi (1. 5. 2004, leto 3. Št. 10)

Grb rodbine Otoške, 14. stoletje
Vir: risba Jure Sinobad (Stara Radovljica)

Listina iz leta 1326 omenja vas Otok kot Werd. Med letoma 1326 in 1331 sta se v vasi naselila Jurij in Nikolaj iz rodu poljških vitezov in osnovala vsak svojo linijo. Nikolaj je imel dva dvora, enega na Zgornjem Otoku in drugega v Mošnjah, Jurij pa je imel dvor na Spodnjem Otoku. Oba rodova se nista ohranila dolgo. Del rodu se še na začetku vladavine Celjskih omenja v radovljiški okolici. Del rodu pa se je odselil v Ljubljano.

Vir: wikipedija

1331

Werd [. . . von Werd . . .] 1331-04-21 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1346

Werd [. . . von Werd . . .] 1346-04-04 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1347

Werde [. . . auz dem Werde . . .] 1347-11-04 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1350

Werd [. . . von Werd . . .] 1350-06-09 (Listina ARS ZL; CKSL)
Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1352

Werd [. . . von Werd . . .] 1352-11-30 (Listina ARS ZL; CKSL)
Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1354

Werd [. . . von Werd . . .] 1354-08-28 (Listina ARS ZL; CKSL)
Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1364

Werd [. . . von Werd . . .] 1364-05-16 insert 1467-01-28 (Listina NŠAL ZL; CKSL)
Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1367

Werth [. . . Werth . . .] 1367-09-13 (Richter 1822, str. 466)
Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1368

Ober Werd [. . . von Ober Werd . . . hof ze Ober werd . . .] 1368-07-04 (Listina ARS ZL; CKSL)
Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1373

Werth [. . . Werth . . .] 1373-02-20 (Richter 1822, str. 466)
Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1379

Werd [. . . von Werd . . .] 1379-05-09 (Listina HHStA AUR; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Prispevek k zgodovini mošenjskih mlinov. Leta 1379 (1) je grof Friderik Ortenburški podelil Hermanu z Zgornjega Otoka za zvesto vojaško službo dvor in mlin v Mošnjah. Dvor ima po podatkih iz radovljiškega urbarja, datiranega v leto 1498 /2/ (a je v resnici iz ok. 1475), Jakob, mlin ob njem pa Klemen. Urbar iz leta 1579 (3) izkazuje v Mošnjah tri mline. Enega je imel Lenart Murnik, drugega tedanji župnik Matija Grošelj, ki je mlin kupil od svojega predhodnika Janeza Krstnika Engelharta. Tretji mlin je imel Anton Kezar skupaj z gruntom. Davčni popis iz leta 1752 (4) izkazuje v Mošnjah 5 mlinov. Iz vpisov v deželni deski za leto 1838 (5) izvemo, da je bil mošenjski mlinar Franc Švab, p. d. Korošec.

(1) List. 1379, maj 9, s. l., orig. perg. v HHStAW, mikrofilm v ARS 8-D3.

(2) Radovljiški urbar za leto 1498 v ARS.

(3) Radovljiški urbar za leto 1579 v ARS.

(4) List iz davčne knjige za leto 1752. Kopija, prepis in mikrofilm v DAA 32/491.

(5) Deželna deska, orig. v ARS.

Vir: Linhartovi listi (1. 5. 2004, leto 3. Št. 10)

1394

Ober Werd [. . . ze Ober Werd . . .] 1394-04-24 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1436

Werd [. . . zwischen den dorffern Dermtschn vnd Werd . . .] 1436 (FK Celje I, f. 12)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1464

Ober Werd [. . . zu Ober Werd . . .] 1464-10-28 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1367

Werd [. . . von Werd . . .] 1467-01-28 (Listina NŠAL ZL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1817

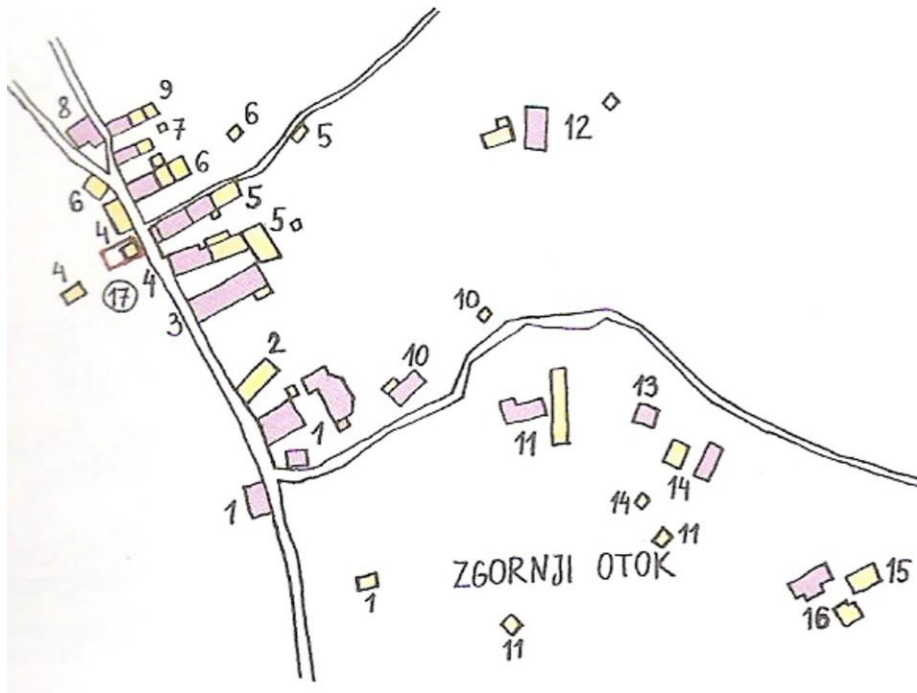
Podobčina Otok. Glavne občine v Ljubljanskem okrožju (1817-1848): 42. Radoljica s 3078 dušami; podobčine: Hraše, Žerovnica, Zabreznica, Doslovče, Lancovo, Radoljica, Predtrg, Nova vas; 43. Begnje s 3208 dušami; podobčine: Zapuže, Begnje, Otok, Mošnje, Brezje, Ljubno, Leše, Srednja vas; 44. Kropa s 2879 dušami; podobčine: Kropa, Kamna Gorica, Češnica, Dobrava, Zaloše.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 25. 4. 1866

1826

Zgornji in Spodnji Otok, FK 1826 / Vir: arhiv Tine Jarc

Hiše na Zgornjem Otoku, FK 1825 / Vir: Dežela (Jure Sinobad)

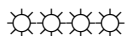
Spisek lastnikov hiš in hišna imena – Zgornji Otok (FK 1826 / RFK 1868):

1	Čuk Miha – ČUK	Vovk Jožef - MARAT (k. MATIČK)
2	Pogačar Gašper – GABROVC	Pogačar Franc - GABROVC
3	Simon Jakob – MARTINOVC	Globočnik Lorenc - RAHOT
4	Mencinger Matija – TAVČAR	Avsenek Janez - KRAL / POŠTA
5	Resman Štefan – JURČ	Resman Simon - JURČ
6	Resman Peter – KOJC	Pfeifer Jaka - KOJC
7	Gogala Mihael – NEČEMER	Knafel Valent - NEČEMER
8	Muhovc Peter – MAROVLAČ	Muhovc Mina - MAROVLAČ
9	Jekler Valentin – PIBER	Vrojč Anton - PIBER
10	Nastran Martin – ČEDNEK	Rešek Luka - ČEDNEK
11	Dobida Lovrenc – LENČEK	Olivčič Avguštin - LENČK
12	Ažman Valentin – GAŠPERČEK	Ažman Jaka - GAŠPERČEK
13	Tonejc Jurij – BARČNIK	Jelenc Anton - BARČNIK
14	WenitzJurij – HRIBAR	Leta 1868 hiše ni več!
15	MEŽNARUA ZGORNJI OTOK	MEŽNARIJA ZGORNJI OTOK
16	Muhovc Luka	Raker (Rekar?) Blaž – ŽNIDAR
17	Zupan Matevž – KOVAČ	

Zgrajeno v letih 1826-1868:

- 17 Zupan Matevž – KOVAČ
Zgrajena na mestu stare hiše, ki je spadala k št. 4.

Vir: Dežela (prepis iz franc. katastra – Jure Sinobad)

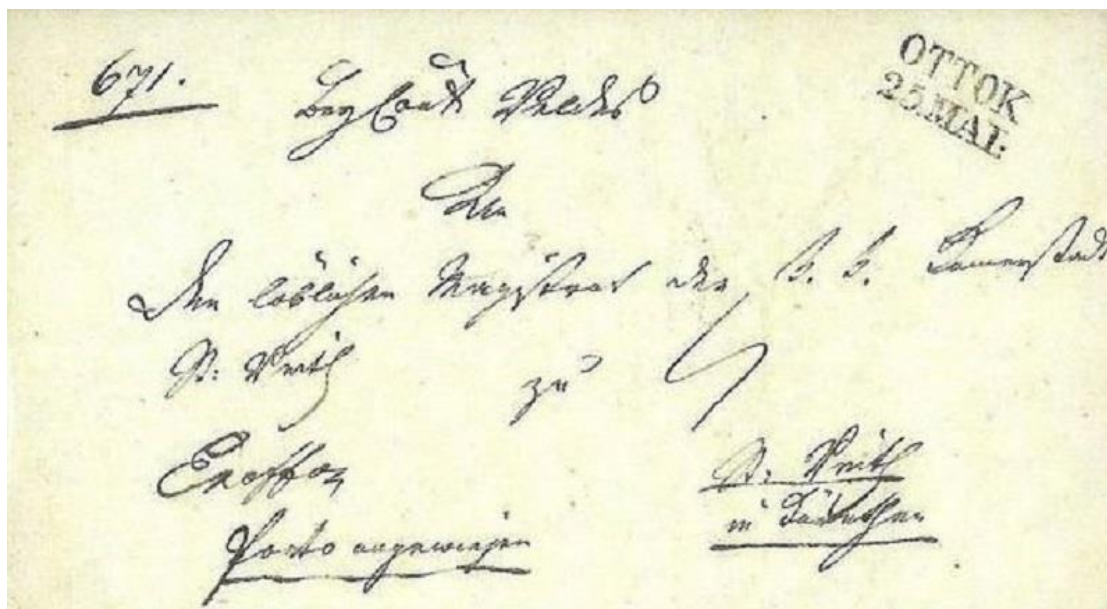

1833

Poštna žiga Zapuže-Otok, 1833
Vir: arhiv Nejc Vobovnik / arhiv Konrad Kajtna

1839

Poštni žig Otok, 1839 / Vir: Philadira

1845

(V Radolci na Gorenškem) bodo od prvega prihodnjiga Svečana cesarsko malo pošta dobili, ki bo petkrat v tednu, to je vsak ponedeljek, torek in vsako saboto ob petih popoldne, - vsak četrtek in vsako nedeljo pa ob petih zjutraj na pošto na Otok šla, po kateri se bodo zamogle pisma in druge reči, ktere se navadno na pošto dajajo. Iz

Radolce tje pošiljati in od ondod v Radolco dobivati. Po ti novi mali pošti bo 79 krajem na Gorenjskim pošiljanje in prijetva pisem prav zlo polahkano, katerim je dozdej pošta na Otoku preveč od rok bila. Našim prejemnikom »Novic« v Kropi, v Lescah, v Srednji Vasi, v gornih in spodnih Gorjah, na Ovšišah, v Bledu, Kamni Gorici, v Breznici, Koprivniki i. t. d. bo ta nova naprava gotovo prav po volji, ker bodo Novice prihodnjič noter do Radolce brez povikšanja plačila dobivali, po ktere so popred na Otok ali pa v Krajn pošiljati mogli. Zdaj jih bodo v Radolci pri kupcu gospodu Hudoverniku dobivali, kterimu je ta mala pošta izročena.

Vir: Kmetijfke in rokodelfke novize, 29. 1. 1845

1866

Župan Mošenj – Avsenek iz Otoka. Iz Kranjskega (volitve novih županov). C. k. deželna vlada naznanja, da so volitve novih občinskih (srenjskih) odborov na Kranjskem dovršene. Novi župani v okraji Radoliškem: V Radolici Hijacint grof Thurn-Valsassina, v Lescah Matevž Brence, v Begnjah Matija Kralj, v Lancovu Jern. Volk iz Brd, v Kamnigorici Albert Kapus vitez Pihelsteinski, v Kropi Janez Zupan, v Ovsišči France Stritih iz dolenje Dobrave, v Mošnjah Jan. Avsenik iz Otoka, v Predtrgu France Lotrič.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 17. 10. 1866

1867

Iz Otoka (Očitna zahvala). Se srčno radostjo pozdravili smo v »Novicah« 17. pr. m. iz Kroke poslano očitno zahvalo do sl. deželnega odbora v belej Ljubljani zaradi prepotrebne razpošiljanja stenografičnih zapisnikov našim zapuščenim občinam. Hvala Vam, vrli Kroparji, da ste ravno Vi prvi javno sprožili blago misel, ktera je gotovo uže dolgo tlela v vsacem poštem sercu.

Z Vašo zahvalo sl. deželnemu odboru tudi mi tu očitno svojo prisrčno strinjamo s preponižno prošnjo, naj bi slav. dež. odbor blagovolil stenografične zapisnike od vsake seje – prej ko mogoče nam sproti pošiljati, da po tej poti precej lahko natančno izvemo važne obravnave svojih zastopnikov, o čemur nam časniki le površno ali pa – če jim bolje kaže – še celo inostransko donašajo. – Naši pogumni narodni poslanci naj so pa prepričani, da bodo njihove trudapolne prizadeve kmalu obrodile obilen sad – ponosno narodno zavest v javnosti in pravo politično zrelost! – Slava!

Občina mošenjska v Otoku, 4. maja 1867. / Janez N. Avsenek; župan, Tomaž Grilec, Matej Ambrožič.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 15. 5. 1867

1886

Darila za konjerejo prejeli so v Radovljici dne 1. septembra sledeči gospodarji: Za kobile z žrebeti: Franc Stroj iz Žerovnice 40 gold., Miha Beraus iz Brezja 25 gld., Lovro Vovk iz Černivca 20 gld., Jurij Globočnik iz Gorenjega Otoka 15 gld., Janez Gogala iz Hrašč in Reza Avsenik iz Zgoš pa vsak po eno srebrno svetinjo. Za breje žrebice: Janez

Marout iz Radvina 20 goldinarjev, Anton Prešern iz Brezja 20 goldinarjev, Anton Keršinšek iz Žerovnice 15 goldinarjev, Franc Kumer iz Mošenj in Matija Debeljak pa vsak po eno srebrno svetinjo. Za eno in dveletne žrebice: Jos. Kokalj iz Leš, Janez Pogačnik iz Podnarta in Franc Dežman iz Hraš po 10 goldinarjev. Janez Legat iz Zabreznice in Adolf Muhr iz Bleda vsak srebrno svetinjo. Plemena je bila prignana živina noriškega; bilo je je pa 10 kobil z žrebeti, 11 brejih žrebic in 12 eno in dvoletnih žrebic.

Vir: Slovenec, 20. 9. 1886

1888

Licencevanje privatnih žrebcev je bilo, kakor smo že uže sporočili v 1. številki »Novic« te dni v Radoljici, Kranji in Kamniku. Licencovani so bili žrebci nastopnih gospodarjev: ... Fr. Rozmana iz Zg. Otoka.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 18. 1. 1888

1890

(Iz Radovljice) piše prijatelj našemu Isitu: V Gorenjem Otoku zvrгла je A. Olifčiča kobila dvoje žrebet (kobilico in žrebčeka.) Kobila, ki je že dvakrat dobila darilo, je v četrtem letu in bode teško ozdravela. — Potres dne 14. t. m. se je tudi tukaj zelo čutil.

Vir: Slovenski narod, 22. 1. 1890

1893

Uradne vesti c. kr. kmetijske dražbe kranjske. Seja glavnega odbora dne 18. septembra 1893. Novi člani: ... Rozman Ignacij, posestnik v Prapročah pri Lešah; Vester Janez, posestnik na Spodnjem Otoku; Mihelič Janez, posestnik v Vošah; Avsenek Matevž, posestnik v Vrbnjah; Cvenkelj Franc, posestnik v Piračici; Finžgar Jožef, posestnik in gostilničar na Brezji; Janc Lovrenc, posestnik in cerkovnik v Mošnjah; Prešeren Andrej, posestnik v Gorici; Pangerc Janez, posestnik v Vrbnjah; Klander Franc, posestnik v Gorici; Ratar Gašper, mlinar v Mošnjah; Mežnarec Jožef, posestnik v Mošnjah; Kleindienst Jožef, posestnik v Gorici; Pogačnik Valentin, posestnik v Mošnjah; Vovk Lovrenc, posestnik na Černivci; Papler Anton, posestnik v Vrbnjah; Janc Anton, posestnik v Vrbnjah; Pogačar Franc, posestnik v Zgor. Otoku; Resman Franc, posestnik v Gorici; Resman Janez, posestnik v Gorici; Florijančič Meta, gostilničarica na Zgor. Otoku; Zupan Andrej, kovač na Zgor. Otoku; Rozman Ignacij, učitelj v Mošnjah; Jerina Matevž, posestnik na Spod. Otoku; Mencinger Jože, posestnik na Spod. Otoku; Tonejec Jože, posestnik na Spod. Otoku; Jurgele Andrej, posestnik in župan v Mošnjah; Globočnik Andrej, posestnik v Mošnjah; Čeč Martin, posestnik v Brezji;

Vir: Kmetovalec, 30. 9. 1893

1895

† **Ksaver Čarman**. Umrl je v Gorenjem Otoku pri Radovljici g. F. Ks. Čarman, c. in kr. vojni duhovnik v pokoju v 77 letu svoje starosti. Truplo pokojnikovo so na željo pokojnikovo prepeljali v njegov rodni kraj, v Tržič. Blagosrčnemu rodoljubu bodi lahka zemlja domača!

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 18. 10. 1895

ok. 1900

Šiviljski tečaj na Zgornjem Otoku, ok. 1900

Vir: Fara Mošnje skozi 850 let ...

1901

Osmrtnica Andrej Jurgele, 1901
Vir: Slovenec, 24. 1. 1901

1905

Vodovod na Brezju. Sloveča božja pot Brezje na Gorenjskem dobi v bližnji prihodnjosti svoj vodovod. Načrte za to prepotrebno napravo izdelal je tukajšnji inženjer R. Lachnik. Troški, h katerim naj bi prispevala tudi država in dežela, proračunjeni so na 150.000 kron. Vodovod služil bo vasem Brezje, Črnivec, Noše, Otok, Dvorska vas, Dobropolje, Mošnje, Vrbnje in Gorica.
Slovenec, 20. 12. 1905

Vodovod na Brezjah. Brezje, ki trpe zelo vsled pomanjkanja dobre pitne vode, dobe v bližnji bodočnosti svoj vodovod. Načrte za ta vodovod je izdelal ljubljanski inženjer R. Lachnik. Troški, h katerim naj bi prispevala tudi država in dežela, so proračunjeni na 150.000 K. Vodovod bo služil vasem: Brezje, Črnivec, Noše, Otok, Dvorska vas, Dobropolje, Mošnje, Vrbnje in Gorica ter bo oddaljen 14 kilometrov od rezervarja radovljiškega vodovoda.
Gorenjec, 23. 12. 1905

1908

Pasji kontumac je razglašen nad občinami Lesce, Begunje, Predtrg, Radovljica in nad vasmi Brezje, Globoko, Gorica, Dobropolje, Dvorska vas, Mošnje, Noše, Zgornji in Spodnji Otok, Posavec, Črnivec in Vrbnje občine Mošnje ter Smokuč občine Breznice.

Vir: Gorenjec, 22. 8. 1908

1915

Električni tok v Predtrgu in Radovljici. Deželna elektrarna na Završnici. Doslej je električni tok napeljan v sledeče, kraje: Bled okoli jezera, Radovljica, Brezje, Mošnje, Zgornji in Spodnji Otok, Vrbnje, Gorica, Predlog, Lesce, Hlebce, Zapuže, Breznica, Smokuč. Dosloviče, Selo, Žirovnica, Vrba, Zgornje in Spodnje Gorje, Podhom in Zasip.

Domoljub, 21. 10. 1915

1925

Otok. Na praznik 29. junija smo imeli krasen shod naše stranke. Visoki gospodje demokratje so se cel teden pripravljali, kako bi shod onemogočili. Na koncu jim je vendar srce padlo v hlače, pa so poslali na shod samo zastopnika radovljiške gospode. Toda g. Langus ni prišel ves čas do sape, šele po končanem shodu, ko si je dal korajžo s par močnimi požirki, je svečano izjavil, da noben človek ni sam od sebe in brez greha, pa je tudi on sam postal to, kar je od gorenjskih šum in rud.

Vir: Kmetijski list, 15. 7. 1925

1926

Najlepši bik. Licencovanje bikov v radovljiškem okraju. – V Lescah se je licencovalo dne 14. majnika plemenske bika iz 15 občin. Prigon je bil številen in plemenski material v splošnem precej boljši od lanskega leta. Najlepši bik z 29 točkami je bil od Severina Rozmana iz Zg. Otoka, prvovrstna žival, kateri se bi skoraj prisodilo vseh 30 enot ocene. G. Rozman je prevzel tega bika v rejo leta 1924. od okrajnega živnorejskega odbora. Ob slarosti 2 1/4 leta je bik danes težak 625 kg ter je razen malenkosnega nedostatka naravnost odličnih zivotnih oblik.

Vir: Gospodar, št. 9. 1926

1927

Samofrč slovenskega Modrijana. V nedeljo zvečer so gorenjski izletniki raznesli po ljubljanskih kavarnah vesti, da je neki gorenjski kovač na Otoku izumil samofrč in da že vsa Gorenjska govori o njem. Pripovedovali so tudi, da je baje v nedeljo že napravil poizkus, ki se je dobro obnese! in da se je balon dvignil meter od tal.

Da bi se prepričal, koliko je na tem resnice, je odšel naš poročevalec v Radovljico. Po dolgem tavanju sem in tja, ker se v kraju ni dobro spoznal, je končno po velikem ovinku skozi Lesce, Novo vas in Zapuže le našel dotičnega kovača na Otoku.

Kakor trdi izvesek nad kovačnico, je to kovaški mojster Vinko Kristan. Poročevalec je mislil, da bo našel kovača vsega zatopljenega v delo na svojem samofrču. Toda nič podobnega. Ravno nasprotno. Opravljal je navadno kovaško delo. Delal je ravno vilice za žgance, ki so v navadi v tistih krajih.

Vinko Kristan je visok, suh človek, črnih, zmršenih las in ostrih potez v obrazu. Drugače je jako prijazen in priljuden človek, samo nekoliko premolčeč. Na noben način ni hotel izdati, pa najsi je poročevalec še tako silil in bezal v njega, posameznih podrobnosti o njegovem samofrču.

V gostilni pri Stroju v Zapužah so trdili, da je bil pred vojno sedem let v službi pri aviatiki na Dunaju. Kakor sam trdi, pa je bil še delj časa. Na Otoku izvršuje šele sedem let kovaško obrt. Z mislijo samofrča se bavi že več let, toda z izgradnjo modela se peča šele tri mesece.

Sprva na noben način ni hotel pokazati modela, češ, da mu lahko kdo škoduje, ker model še ni izgotovljen, in da se bodo ljudje norčevali iz njega, če mu poizkus ne uspe. Šele na ponovne prošnje se je udal in pokazal model.

Na prvi pogled se zdi, da ima model obliko pokonci postavljenega balona. Trup ima obliko pokončne elipse in je obit z istim blagom kot zrakoplov. Notranjščina elipse pa ne bo po njegovem zatrdilu napolnjena s plinom. Dosedaj je obit z blagom samo gornji del elipse. Kot ogrodje elipse je železna palica, ki se vrti skupno z balonom okrog svoje osi. Na zunanji strani elipse bo na sredi pritrjeno dvoje kril iz lesa. Pod balonom bo pritrjen aparat, podoben kolesu, ki ga bo letalec poganjal z nogami. Samofrč nima namreč nobenega motorja za pogon. Sicer jo model zelo enostaven. Kristan še vedno dela razna popravila in poskuse na posameznih delih.

Poizkusa s celotnim samofrčem še ni napravil, ker aparat še ni dogotovljen. Upa pa, da mu bo mogoče napraviti preizkušnjo o Veliki noči. Do takrat pa noče navajati nobenih podrobnosti o sistemu in osnovni misli, ki ga je dovedla do tega. V nedeljo je bil sicer pri njem fotograf iz Radovljice, toda ni napravil nobenih fotografij, kakor se govori po Ljubljani, ker mu kovač tega ni pustil.

Vir: Slovenec, 28. 2. 1928

Kristanov Helikopter na Zgornjem otoku, 1928
Vir: arhiv družine Brinšek

1927

Nova maša na Zgornjem Otoku, 1927
Vir: Fara Mošnje skozi 850 let

1929

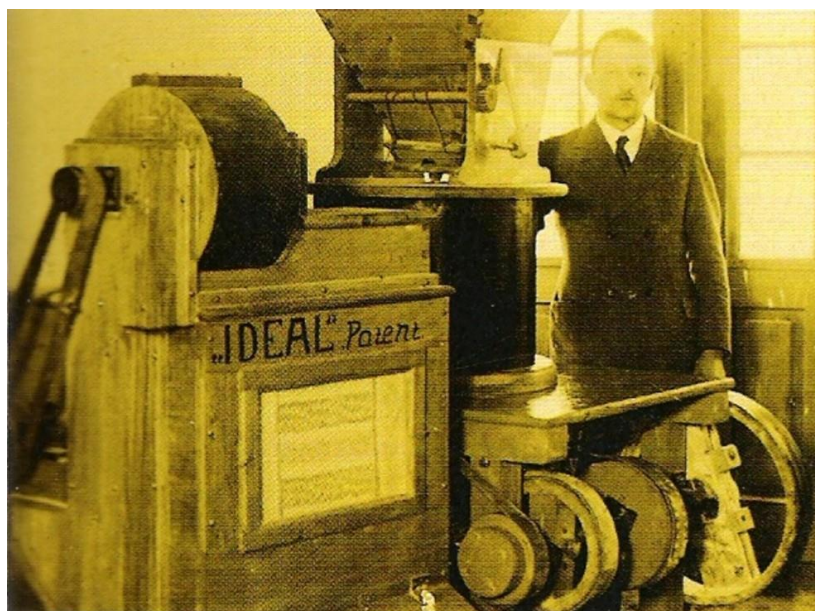
Žrebca iz hleva, sebe v zapor. Te dni je nekdo ukradel, drž. žrebca na Zg. Otoku pri Radovljici. Žrebec je spet pri svojih, tat pa pri državnih jasliah v Radovljici. Konj je bil dovolj znan v vsej okolici.

Vir: Domoljub, 20. 11. 1929

ok. 1930

Garbajs Ivan (Zgornji Otok). Mlinar. Ivan Garbajs je med dvema svetovnima vojnama na Zgornjem Otoku mlel žito z mlinom »Ideal patent«.

Vir: Obrt in podjetništvo skozi čas

Ivan Garbajs – mlinar

Vir: Obrt in podjetništvo skozi čas

1931

Novomašnik Valentin Rozman. Nova maša. (Mošnje.) Pred dobrimi 20 leti so zapustili trije slovenski dečki domovino. Pripravljali so se v raznih državah za duhovnike in misijonarje. Vrnili so se kot novomašniki. To je bilo radostno snidenje. Sedaj se je vrnil na dom v Zgornji Otok k Matičku č. g. dr. Valentin Rozman D. J. Novo mašo je pel 8. septembra v Mošnjah.

Vir: Domoljub, 9. 9. 1931

1934

Zg. in Sp. Otok. Kot vsako leto je bila tudi letos na dan žegnanja ob 10 sv. maša v mali zgodovinski ceikvici sv. Janeza Krstnika na prijaznem gričku na Otoku. To žegnanje pa ni bilo glede mašnika nič kaj prijetno in bi se lahko domačini malo bolje izkazali.

Ta teden so pričeli širiti državno cesto na malem ovinku konec Zg. Otoka. S tem širjenjem pa je poleg bližnjih sosedov najhuje prizadet kovač g. Kristan, ker so mu s tem odvzeli potrebni prostor poleg hiše, kamor so zategovali vozove in druge reči, ki spadajo v njegov delokrog.

Vir: Gorenjec, 29. 9. 1934

1937

Zgornji Otok, 64-15-13-2-0. Sr so du žand zdr fin žel pTt Radovljica 5 km, o š žup Mošnje 1.5 km. Nm 503 m. Kmetška vas, ki se širi v loku od drž. ceste proti Spodnjemu Otoku, s katerim ima podobno gospodarstvo, a nekaj šibkejšo poljsko površino. Od nekdanj pomembne voziške postaje je ostala le gostilna. Rojak: Resman Ivan (1848—1905), časnikar in pesnik »L. Z.« delaven narodnjak.

Vir: Krajevni leksikon Dravske banovine, 1937

1940

Vovk Franc, kolar, Zgornji Otok 6, Radovljica

Vir: Domoljub, 28. 2. 1940

PRED 1950

Znamenje med Zg. Otokom in Dvorsko vasjo, pred 1950

Vir: DAR

1954

Pozicija Zgornjega Otoka, 1954

Vir: Selanov reliefni zemljevid

1983

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage žene,
mamice, sestre, tete

KATARINE AŽMAN
roj. MAROLT

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste jo tako številno pospremili na zadnji poti, ji darovali cvetje, vsestransko pomagali in nam izrekli sožalja. Iskreno se zahvaljujemo dr. Ažmanu, zdravstvenemu osebju Kirurškega oddelka Bolnišnice Jesenice in zdravstvenemu osebju Onkološkega oddelka Kliničnega centra Ljubljana za lajšanje bolečin ob njeni težki bolezni. Zahvaljujemo se tudi delavcem tovarne Sukno Zapuže, pevcem iz Tržiča, g. župniku za lep pogrebni obred in vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

ŽALUJOČI VSI NJENI
Zg. Otok, 5. avgusta 1983

Glas, 12. 8. 1983

1997

Smrtna nesreča pri Zg. Otoku. Zg. Otok - V nedeljo ob 17.35 je 35-letni Andrej F. z Brezij z oplom calibro V6 peljal po lokalni cesti od Zapuž proti Zg. Otoku. Kljub ovinkasti cesti je vozil izjemno hitro (sopotnika sta ga opozarjala, zato sta se oba tudi pripela). Malo pred Zg. Otokom je iz desnega ovinka zapeljal na rob ceste, nato pa sunkovito obrnil volan v levo. Avto je drsel prek ceste na drugo stran, na travnik, se večkrat prevrnil in obstal na strehi. Voznik, ki ni bil pripet, je umrl na kraju nesreče. Sopotniku Branku V, ki je sedel poleg njega, ni bilo nič, drugi sopotnik, Simon Z., ki je sedel zadaj, pa je bil lažje ranjen. / H. J.

Vir: Gorenjski glas, 27. 6. 1997

★★★★

Zgornji Otok - danes

Zgornji Otok na orto-foto posnetku, 2013
Vir: geopedija.si

Zgornji Otok na topografski karti, 2013
Vir: geopedija.si

★★★★

Stare domačije na Zgornjem Otoku

Čuk / Marat / Matiček

Zgornji Otok št. 1 – Tchuck (lastnik Tschuk Michael / Čuk Miha, FK 1827), Marat (lastnik Vovk Jožef, RFK 1868), Marolt (lastnik Vovk Franz, SA 1886), pri Matičku (ok. 1900). // [Zgornji Otok št. 6 – Pri Matičku](#).

Včasih je bila velika kmetija.

Vir: RAGOR

Gabrovč

Zgornji Otok št. 2 – Gabrauz (lastnik Pogatscher Kasper / Pogačar Gašper, FK 1827), Gabrovč (lastnik Pogačar Franc, RFK 1868), Tabrovč (lastnik Pogazher Thomas, SA 1886), pri Grbajsu (lastnik Garbajs Ivan, ok. 1930). // [Zgornji Otok št. 7 – Pri Gabrovču](#).

Kasneje hišno ime po priimku Pær Grbájs.

Vir: RAGOR

Martinovč / Rahot

Zgornji Otok št. 3 – Martinouz (lastnik Simon Jacob / Pogačar Gašper, FK 1827), Rahot (lastnik Globočnik Lorenc, RFK 1868), Tomazel (lastnik Blaschtizh Johan / Blažič Janez, SA 1886), pri Grbajsu (lastnik Garbajs Ivan, ok. 1930). // [Zgornji Otok št. 8 – Pri Rahotu](#).

Včasih so v Trst vozili les in ozimnico. Po vasi so govorili, da lastnik rad hodi po svetu, zato je nastalo hišno ime Rahót (rad hod). / Domačija je bila nekoč furmanska gostilna. Nastala je v sklopu naselja ob izgradnji Cesarske ceste. Na gostilniško dejavnost je nekdanj opozarjal kotni podporni kip moža s sodom in steklenico vina, pogačo na glavi in kozarcem v roki. Njegov odlitek se danes nahaja na prvotnem mestu, od zoba časa načeti original pa se nahaja v notranjosti objekta.

Vir: RAGOR

Pri Rahotu

Vir: Stavbarstvo depriviligiranih ... (Ivan Sedej)

Rahotova domačija. Nekdanja gostilna s prenočišči iz prve polovice 19. stoletja. Zasnova je starejša. Posebnost notranjega ustroja je „garsonjera“ (kamra in majhna črna kuhinja v nadstropju) namenjena veliki dekli. Gre za enega prvih primerov notranje diferenciacije na sorazmerno visoki ravni (posebno „stanovanje“ za dekle).

Domačija pri Rahotu

Vir: RAGOR (arhiv Ivanka Voglar)

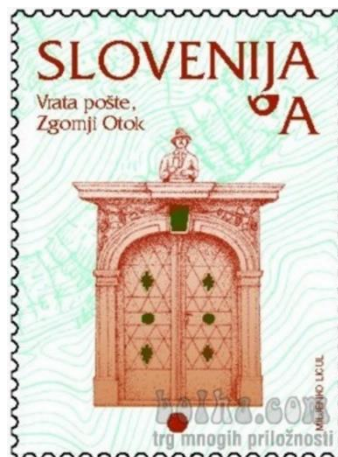

Pri Rahot
Vir: RAGOR (Foto: Nina Kobal)

Tavčar / Kral / Pošta

Zgornji Otok št. 4 – Tavčar (lastnik Mencinger Matija, FK 1827), Kral - Pošta (lastnik Avsenek Janez, RFK 1868), gostilna Pri Brinšku (lastnik Brinšek, ok. 1930).
// Zgornji Otok št. 9 – Pri Brinšku.

Vrata pošte – Zgornji otok
Vir: DAR in bolha.com

Pred gostilno Brinšek – ex poštno postajo, 1930
Vir: arhiv družine Brinšek

Pri Brinšku
Vir: RAGOR (Foto: Nina Kobal)

Zgornji Otok št. 5 – Jurzech (lastnik Rossmann Stephan / Resman Štefan, FK 1827), Jurč (lastnik Resman Simon, RFK 1868), Jurčik (lastnik Resman Simon, SA 1886). // **Zgornji Otok št. 10 – Pri Jurču.**

Ivan Resman – Nepomuk, 1848-1905
Vir: wikipedia / gorenjci.si

Pri Jurču
Vir: RAGOR (Foto: Nina Kobal)

Kojc

Zgornji Otok št. 6 – Kaitz (lastnik Rossmann Peter, FK 1827), Kojc (lastnik Pfeirer Jaka, RFK 1868), Kojc (lastnik Ressmann Andreas, SA 1886). // [Zgornji Otok št. 11 – Pri Kojcu.](#)

Hišno ime izvira iz dejavnosti kolarstva.

Vir: RAGOR

Pri Kojcu

Vir: RAGOR (Foto: Nina Kobal)

Nečemer

Zgornji Otok št. 7 – Nutscherm (lastnik Gogalla Michael, FK 1827), Nečemer (lastnik Knafel Valent, RFK 1868), Nečimer (lastnik Rihtaršič Joannes, SA 1886). // [Zgornji Otok št. 12 – Pri Načemru.](#)

Mrovlač

Zgornji Otok št. 8 – Maravlach (lastnik Muhautz Peter, FK 1827), Marovlač (lastnik Muhovc Mina, RFK 1868), Mrovlač (lastnica Muchowitz Maria, SA 1886). // [Zgornji Otok št. 12 – Pri Marovlaču](#)

Včasih je bila hiša v skupni lasti (srenjska), danes hiše ni več, je podrti.
Vir: RAGOR

Piber

Zgornji Otok št. 9 – Piber (lastnik Jekler Valentin, FK 1827), Piber (lastnik Jekler Valentin, RFK 1868), Piber (lastnik Brejz Anton, SA 1886). // [Zgornji Otok št. 13 – Pri Pibru.](#)

Čednek / Flender

Zgornji Otok št. 10 – Schednek (lastnik Nastran Martin, FK 1827), Piber (lastnik Rešek Luka, RFK 1868), Čednik (lastnik Reschek Lukas, SA 1886). // [Zgornji Otok št. 5 – Pri Flendru.](#)

Stara hiša je podrti, namesto nje stoji nova z istim hišnim imenom. Starejše hišno ime je Për Čédənk, po letu 1918 pa se pojavi tudi drugo hišno ime, ki izvira iz Brezij pri Tržiču.

Vir: RAGOR

Lenček

Zgornji Otok št. 11 – Lentzhek (lastnik Dabida Laurenz, FK 1827), Lenček (lastnik Olivčič Avguštin, RFK 1868), Lenček (lastnik Olipshizh Augustin, SA 1886). // [Zgornji Otok št. 2 – Pri Lenčku.](#)

Gašperček

Zgornji Otok št. 12 – Gasperscheg (lastnik Aschmann Valentin, FK 1827), Gašperček (lastnik Ažman Jaka, RFK 1868), Jažnečič (lastnik Aschmann Jakob, SA 1886). // **Zgornji Otok št. 4 – Pri Gašprčku.**

Barčnik

Zgornji Otok št. 13 – Watschner (lastnik Thonitz Georg / Tonejc Jurij, FK 1827), Barčnik (lastnik Jelenc Anton, RFK 1868), Bačnik (lastnik Jelenc Anton, SA 1886). // **Zgornji Otok št. 3 – Pri Barčneku.**

Imeli so priveze čolnov na nekdanjem ledeniškem jezeru, od tod tudi hišno ime.
Vir: RAGOR

Hribar

Zgornji Otok št. 14 – Hribar (lastnik Wreitz Georg / Wenitz Jurij, FK 1827). // **Hiša je podrta.**

Domačija je stala na vrhu manjšega hriba, od tod tudi hišno ime, danes je hiša podrta.
Vir: RAGOR

Mežnarija Zgornji Otok

Zgornji Otok št. 15 – Messnerey (FK 1827), Mesnerej (lastnik Knafel, SA 1886). // **Hiša je podrta.**

Včasih je bila mežnarija, danes je hiša podrta.
Vir: RAGOR

Žnidar

Zgornji Otok št. 16 – ni zapisa (lastnik Muchautz Luzia, FK 1827), Žnidar (lastnik Rekar Blaž, RFK 1868), Jažnečič (lastnik Brejz Matthaus, SA 1886). // **Zgornji Otok št. ?.**

Kovač

Zgornji Otok št. 17 –Kovač (lastnik Zupan Matevž, RFK 1868), Kovač (lastnik Suppan Matthäus, SA 1886). // [Zgornji Otok št. 14 – Pri Kovaču.](#)

Pri hiši je že od nekdaj prisotna kovaška dejavnost, s katero se ukvarjajo tudi danes.

Vir: RAGOR

Pri Kovaču

Vir: RAGOR (Foto: Nina Kobal)

Mlekarna

[Zgornji Otok št. 6a – Mlekarna.](#)

Novejše fotografije Zgornjega Otoka

Obnova dvorca na Zgornjem Otoku, 2018
Vir: Foto Rok Gašperšič

.....

Sestavil: Goran Lavrenčak – DAR

Prvič objavljeno: 1. 10. 2018

glavrencak@gmail.com